

0109**SET**Total No. of Questions - **16**

Regd.

Total No. of Printed Pages - **4**

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - II**SANSKRIT, Paper - I**
(Second Language)**MODEL QUESTION PAPER**

(For the Academic Year 2021-22 only)

Time : 3 Hours**Max. Marks : 100****Note:**

1. All questions should be attempted.
2. Question Nos. 1, 2 & 3 should be answered in the medium of instructions of the candidate.
3. The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devnagari Script) only.
4. The bits of a question should be attempted together.

सूचना :-

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।
2. प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव (देवनागरी लिप्या) समाधेयाः ।
3. अंशयुक्तस्य प्रश्नस्य अन्तर्गतांशाः एकत्रैव समाधेयाः ।

I. एकं श्लोकं पूरयित्वा तस्य भावं लिखत ।**1×6=6**

1. कुसुमस्तबकस्येव वा ॥
2. संपत्सु कर्कशम् ॥
3. अज्ञः रञयति ॥

II. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त ।**1×6=6**

1. रामस्य वनवासं वर्णयत ।
2. हनुमता शिलासनं स्वीकर्तुं नारदतुम्बुरौ किमर्थम् आदिष्टौ ? ससन्दर्भं निरूपयत।
3. रामः कः ? सः किमर्थं चित्रकूटम् अगच्छत् ? तत्र किमभवत् ?

- III. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त ।** **1×6=6**
1. जीवहरः केन उपायेन राज्यमधितस्थौ ? सोदाहरणम् उल्लिखत।
 2. वासवानलौ शिबिचक्रवर्तिनं कथं परीक्षितवन्तौ ?
 3. शिबिचक्रवर्तिनः भूतदयां विवृणुत ।
- IV. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।** **4×2=8**
1. निपुणः चेत् वणिक् किं कृत्वा सुखी भवति ?
 2. हीरालाले परिवर्तने आगते सः किमकरोत् ?
 3. अब्दुल् कलामः कैः पुरस्कारैः सम्मानितः ।
 4. एकदा नीलाम्बा कां दृष्टवती ?
 5. वणिजः पत्नी का ? तयोः पुत्रस्य नाम किम् ?
 6. हीरालालस्य माता कति रोटिकाः निर्मितवती ?
 7. पेटिका कैः पूरिता आसीत् ?
 8. अब्दुल् कलामः छात्राणां मनः विकासयितुं कं कं अशिक्षयत् ?
- V. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत ।** **2×3=6**
1. पूर्वं दत्तवरा देवी वरमेनमयाचत ।
 2. ततो विहाय मां गत्वा वैकुण्ठं पृच्छतं युवाम् ।
 3. रक्षसां निहतान्यासन् सहस्राणि चतुर्दश ।
 4. स्थाणवोऽङ्कुरिता येन प्रद्रुता अभवन् शिलाः ।
 5. नियुज्यमानो राज्याय नैच्छद्राज्यं महाबलः ।
- VI. द्वयोः ससन्दर्भा व्याख्यां लिखत ।** **2×3=6**
1. किं त्वं साम्प्रतं प्रजापतिं जेतुमुद्यतः ?
 2. शरणागतस्य परिपालनमेव राज्ञः प्रथमो धर्मः ।
 3. न कोऽप्यर्थी मत्तो विमुखो याति ?
 4. सत्यं दयालुरेवासि ।
 5. राजन् बुभुक्षा मामत्यन्तं पीडयति ।
- VII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त ।** **2×3=6**
1. उत्तमजनाः कथंभूतः अपि प्रारब्धं न परित्यजन्ति ?
 2. विष्णुः नारदतुम्बुरौ कं प्रति गन्तुं आज्ञप्तवान् ?
 3. जनस्थाने रामेण का विरूपिता अभवत् ?
 4. मन्दः अपि किम् अध्यैषि ?

5. महीपतिः दशरथः किं कर्तुम् ऐच्छत् ?
6. मनसः रसायनानि कानि ?

VIII. द्वौ लघुप्रश्नौ समाधत्त ।

2×3=6

1. मन्त्री नागार्जुनः कीदृशः ?
2. टिट्टिभदम्पती कुत्र प्रतिवसतः स्मः ?
3. राजन्यपुत्री शिबेः भार्या किमकरोत् ?
4. जगदीशः कान् गृहीत्वा परिशीलयति स्म ?
5. भगवता समुद्रः किमिति अभिहित ?
6. राज्यलोभः कम् अतिवर्तते ?

IX. एकेन पदेन समाधत्त ।

5×1=5

1. तरवः कैः नम्राः भवन्ति ?
2. रामः कस्य शासनात् चित्रकूटे न्यवसत् ?
3. "तुम्बुर! मे नारदः पुत्रः" इति कः अवोचत् ?
4. का स्वल्पे जीवितकाले अनल्पं पुण्यमार्जितवती ?
5. भरतः कुत्र राज्यमकरोत् ?

X. एकेन पदेन समाधत्त ।

5×1=5

1. कः राजानम् आत्मानं च विजरौ चिरजीवितौ अकरोत् ?
2. पूर्णिमादिने का चरति ?
3. नभस्तः का पपात ?
4. मासत्रयं इंग्लाण्डदेशे वसन् जगदीशः कं समागतवान् ?
5. चिरायु भूपतेः मन्त्री कः ?

XI. संवित्परीक्षा - अधोनिर्दिष्ट कथां पठित्वा प्रश्नान् समाधत्त ।

5×1=5

हितोपदेशो मूर्खाय

गोदावरीतीरे महान् वटवृक्षः आसीत् । तस्मिन् बहवः शुकाः नीडानि निर्माय वसन्ति स्म । एकदा महती वृष्टिः आसीत् । तदा केचन मर्कटाः आपादमस्तकं क्लिन्नाः तं वृक्षम् आश्रयन्त । तान् दृष्ट्वा जातानुकम्पाः शुकाः भोः युष्माकं मनुष्याणाम् इव पाणिपादम् अस्ति खलु । तत् किं यूयं कुलायानि न निर्माथ? अस्मान् पश्यत । नीडवन्तः वयं वर्षासु अपि सुखेन जीवामः इति अवदन् । तत् श्रुत्वा मर्कटाः शुकाः आत्मनः उपहसन्ति इति अमन्यन्त । ततः क्रुद्धाः ते शुकानां कुलायानि सर्वाणि उच्छिद्य अधः पातयामासुः ।

नीतिः- मूर्खाणां हितोपदेशः अपि प्रकोपाय भवति न तु शान्तये ।

1. वटवृक्षे शुकाः कथं वसन्ति स्म ?
2. मर्कटाः कथम्भूताः वटवृक्षम् आश्रयन्त ?
3. मर्कटाः किमिति अमन्यन्त ?
4. क्रुद्धाः मर्कटाः किम् अकुर्वन् ?
5. अस्याः कथायाः का नीतिः ?

XII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं विघटयत ।

4×2=8

1. गजाननः	2. नरेन्द्रः	3. परमैश्वर्यम्	4. अभ्यागतः
5. हरये	6. केऽपि	7. कवीन्द्रः	8. गुणोत्तमः
9. दिवोकसः	10. साध्विति	11. तावत्र	12. भानोऽत्र

XIII. चत्वारि सन्धिनामनिर्देशसहितं सन्धत्त ।

4×2=8

1. विद्या + आलयः	2. परम + ईशः	3. मम + एव
4. प्रति + अहम्	5. गुरो + ए	6. गते + अपि
7. गुरु + उपदेशः	8. महा + उत्सवः	9. महा + औषधिः
10. गै + अकः	11. वाणी + एका	12. गुरो + अव

XIV. द्वयोः शब्दयोः अन्त-लिङ्ग-वचनमात्रनिर्देशसहितं रूपाणि लिखत ।

2×4=8

1. राम	2. मति	3. मधु	4. युष्मद्

XV. द्वयोः धात्वोः निर्दिष्टानि लकाररूपाणि लिखत ।

2×3=6

1. भवति	2. गच्छतु	3. लिखेत्	4. असेवत

XVI. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

5×1=5

1. Let the teacher be your God.
2. Speech is the ornament.
3. Student salutes teacher.
4. Tree protects when protected.
5. Scholar is worshipped everywhere.